

«ТО Й СЛАВИТЬСЯ ТЕХНІЧНИЙ СЛАВНИЙ ВИШ СВОЇМИ ІНЖЕНЕРАМИ НЕ ЛИШ...»

(Люди ВНТУ на сторінках нової книжки поезії Михайла Стрельбицького)

Михайло Стрельбицький. Школа перепитувань. Вірші. цикли. – Вінниця: ДП «Державна картографічна фабрика», 2009. – 320 с.: іл.

– Михайле Петровичу, вітаючи Вас зі з'явою чергової збірки поезій, констатую певний її зв'язок і перегук з попередньою – «Наука вдячності» (2006). Щойно з'явившись друком, «Школа...» вже встигла здобути схвальний відгук на сторінках новоствореної вельми вимогливої «Української літературної газети» (2010, №1; <http://litgazeta.com.ua/>). Уточніть, будь ласка: у Вашому трактуванні назви «Школа перепитувань» що означає «школа» – середній, переднауковий навчальний заклад, чи, сказати б, сформований напрям у певній науці – розуміється, утверджуваній Вами «науці вдячності»?

– Десь – від перших сторінок – школа-вишкіл, десь – школа, умовно кажучи, дослідницька, сповідницька. Певне, без гри слів не обійшлося...

– Питання, перепитування в одних віршах звучать розгорнуто, в інших ситуативно, але, здається, кожен вірш – чи то верлібр, чи сонет, байка чи епіграма, пісня чи діалог, – буквально начинені питальними знаками. Питання одні ставляться гостро публіцистично, інші стосуються так званих вічних (їх ще називають проклятими) проблем людського існування. А в чому вбачаєте позитивний сенс? Де шукаєте відповідей і чи завжди вони існують? Принаймні – однозначні?

– І не завжди, і не однозначні. Казав Чехов, для письменника основне – ставити питання, а не давати відповіді. Гоголь акцентував випадки, коли єдиним позитивним героєм стає сміх: адресний, сатиричний сміх!

– І все-таки й традиційного позитиву у цій Вашій книжці також чимало. Як на мене, він насамперед у численних творах великого розділу «Сонети-силуети». Хоча практично кожен сонет-силует... також закінчується питальним реченням?..

– Так, бо й кожна людина, навіть найбільший герой, цікава не тільки звершеним, але й непізнаним, проблемним у своєму – переважно – подвижництві. Проживаючи життя, якісь гострі питальні знаки ламаємо, якісь на свою голову негадано знаходимо, ще якісь залишаємо по собі...

– В числі змальованих на сторінках «Школи...» героїв-персонажів немало співробітників (в тім числі й колишніх) і навіть студентів ВНТУ...

– ВНТУ був і є багатий на яскравих людей, професіоналів. І це моя з усіх боків основна, сказати б, соціальна лабораторія. Символічно, що й сам процес фабричного виготовлення книжки познайомив мене ще з двома цікавими нашими. Там, на картографічній, вони працюють – недавній

випускник Інституту ІТКІ Борис Малець (ас комп'ютерної поліграфії, з ним ми за півгодини нафантазували дизайн обкладинки) та другокурсник-заочник ІНАЕКСУ Дмитро Осадчий, верстальник...

– Здається, й Катерина Дідик, четвертокурсниця ІНАЕКСУ, активістка «Студентської музи», чиї малюнки, використано в ілюструванні книжки, відкрилася тут новою гранню свого обдарування?

– Так. До того ж, у книжку увійшов один мій віршований парафраз її давнішої картини. Людина дуже здібна. Але боюсь перехвалити. Бо ж от і проблема *утечі від покликання* по-новому відкрилася мені на прикладі долі одного колишнього дуже творчого, дуже здібного, дуже хваленого мною студента... Про це – вірш «Утечі від покликання...»

– Виняток, що підтверджує правило, так? А яке правило діє у Вашому сонетному «портретуванні»: коли і чому пишеться один-єдиний, а коли – цілий цикл сонетів (наприклад, «Філоновіада», яку ми друкували у №3 за 2009 р., містила аж 15 творів, «Багдасар'яніада», яка в цій нашій добірці не вміщається, – 10)?

– Там, де один-єдиний, – то варіант монументальний. Де кілька чи й кільканадцять – переважно побутовий. Зрозуміло, що у другому випадку не обходиться без приятелізму: автор і герой спілкуються в одній площині, а якась провідна тема розгортається картинково. От як і в «Багдасар'яніаді» – тема рідкісно сумлінного працелюба. З тих, що їх не зовсім вдало зовуть трудоголіками...

– Цікаво однак, що цю нашу добірку Ви наполягли відкривати віршем, зверненим до образу художника Федора Коновалюка, 120-ліття якого виповнюється у березні...

– А хіба Ф. З. Коновалюк не людина ВНТУ? Завдяки його ось уже майже 20-літній присутності не тільки матеріально картинками, але ментально-духовно у свідомості нашій. Крім того... поставивши поряд посвяти Ф. З. Коновалюку та Б. І. Мокіну, я раптом сам глибше зрозумів одну тематичну лінію своєї книжки. Це – осмислення у ній сакрального, абсолютного: традиційний Бог традиційного українського художника і математично обґрунтований Бог новітнього вченого-технаря – то, мабуть, альфа і омега цієї теми в цій книжці.

БОГ, З'ЯВЛЕНИЙ ФЕДОРУ КОНОВАЛЮКОВІ

Бачиться, аж таки видиться
за пеленою епох:
риба скидається-дибиться,
лугами проходить Бог;
травневий, розхристаний Бог.
Сліду ж не залишається:

може, хіба в очах?..
Літу весна пручається,
ґеній у школі зачах.
Але таланти – проклінулись,
на те ж воно й школа сільська.
Проклінувшись – переплунулись
на калинових містках.
З містків до міст націляючись,

мужніють таланти чимдуж
і палять містки не гаючись,
за всякий хапаються гуж...
Містки ті хіба ще поновляться?
З тамтого боку хіба?
І ріки медами наповняться?
І дух нагодують... хліба?!
Бачиться, але... чи видиться?